

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Cautela Confessarii Pro Foro Sacramentali Occasione
Decretorum S. M. Alex. VII. Innoc. XI. Et Alexandri VIII. ...**

Matthaeucci, Augustín

Francofurti Ad Moenum, 1711

Cap. XXXIV. Contritio, & Attritio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40684

alia exhibet: ad Sacram alimoniam percipiendam accessus, Confessariorum secreta cordis explorantiam, iudicio est relinquendus: qui ex conscientiarum, puritate, & frequentia fructu, & ad pietatem processu, Laicis negotiatoribus, & conjugatis, quod prospicient eorum salutem profuturum, id illis prescribere debent: & infra.

Moniales quotidie sacram Communionem petentes, admonendæ erunt, ut in diebus ex earum Ordinis instituto præsinitis communicent; si quæ verò puritate mentis emittantur (nota) & fervore Spiritus ita incaluerint, ut digna frequentiori, aut quotidiana Sanctissimi Sacramenti perceptione videri possint, id illis à Superioribus permittatur.

28. Quæritur, an Communionem quotidianam sit de iure divino?

Resp. Negativè, ut ibidem decretum: Episcopi, & Parochi, seu Confessarii redarguant asserentes Communionem quotidianam esse de iure divino.

29. Quæritur, etiam an plures particule possint in Communionem communicaturo trahi?

Resp. Negativè, alleg. Decretum; Insuper admovent nulli tradendas plures Eucharistiae formas, seu particulas, neque grandiores, sed consuetas.

30. Quæritur, cui virtuti opponitur violatio præcepti communionis?

Resp. Virtuti Religionis, per quam tenemur exhibere cultum debitum Deo per dignam susceptionem Sacramenti Eucharistiae: sive violamus præceptum, peccato commissionis, sive omissionis. Peccatum commissionis est, cum, præcepto obligante communicare dignè, indignè suscipimus; peccatum verò o-

missionis, cum, obligante communicare, non communicamus: per omissionem violamus præceptum affirmativum, communicæ: per commissionem violamus præceptum negativum, ne indignè communicæ. Dum communionem omittimus, peccatum irreligiositatis patramus; dum verò indignè communicamus, sacrilegium propriè committimus.

CAPUT XXXIV.

Prop. LVII. ab Innoc. XI. &c.
Contritio, & Atritio.

1 Prop. 57. Probabile est, sufficere attritionem naturalem, modo honestam.

Sacramentum penitentiae fuit à Christo Domino institutum ad remissionem peccatorum, post baptismum commissorum, ut fideles in ea lapsi ipsi Deo reconcilientur, ex Trid. sess. 14. cap. 1. & 3. & can. 1. Quod describi potest: est Sacramentum novæ legis à Christo Domino institutum, reconcilians cum Deo hominem baptizatum, penitentem, virtute absolutionis à peccatis, ab eo post baptismum commissis, prolata à Sacerdote jurisdictionem habente cum debita intentione, de quo lib. 4. cap. 5.

2. Eius forma sunt ipsa verba, ego te absolvo, &c. ex Trident. cit. cap. 3. de quo cap. sequen. Sed materia est duplex, proxima, & remota: remota sunt peccata post baptismum commissa. Quæ item duplex est, necessaria, & sufficiens, seu libera: necessaria sunt peccata mortalia post baptismum (vel in ipsa receptione baptismi) commissa, nunquam ritè confessa, nec directè absoluta; dicuntur mate-

(Cccc) 3

mate-

materia necessaria, quia de necessitate sunt confitenda,

3. Nota, per contritionem perfectam extra Sacramentum non dimitti peccata, nisi sub onere, & obligatione subjicendi ea clavibus, cum primum potest, seu cum voto, & proposito confitendi, quod in ipsa contritione includitur, adeoque cum ordine ad claves, & absolutionem. Vide Trid. sess. 6. cap. 14. de justif. Sufficiens, seu libera, sunt venialia, & etiam mortalia, alias ritè confessæ dicuntur materia sufficiens: quia sufficiunt pro materia absolutionis: & libera, quia non tenetur fidelis ad ipsorum Confessionem.

4. Materia necessaria subdividitur: ut alia sit necessaria sufficiens, alia necessaria, sed non sufficiens; necessaria sufficiens sunt mortalia certò post baptismum commissa, nunquam ritè confessæ; necessaria non sufficiens, sunt mortalia dubia, post baptismum patrata: dicuntur necessaria, quia sunt de necessitate in Confessione aperienda: at non sufficiens, quia, nisi, cum mortali dubio exponatur etiam aliquod mortale, vel veniale certò commissum, non possumus ab illo absolvi, & Sacramentum exponitur periculo nullitatis, ob defectum materie certæ.

5. Peccata non dicuntur materia ex qua, cum ex eis hoc Sacramentum non componatur; nec materia in quam introducat forma; sed materia circa quam destruendam, versatur dolor, & absolutio. De peccatis diximus lib. 1. cap. 17. & de peccato philosophico dicendum lib. 3. cap. 2.

6. Materia proxima sunt tres actus penitentis, oris confessio, cordis contritio, & operis satisfactio, ex Trident. sess. 14. cap. 3. De duabus posterioribus egimus lib. 1. cit. de Confessione cap. 7. & 10. de satisfactione cap. 11. idè in presenti dumtaxat agendum est de contritione, itaque

7. Queritur, quid sit contritio?

Resp. Est animi dolor, ac desectio de peccato, cum proposito non peccandi de futuro. Trident. ibidem cap. 4. Ad veram contritionem requiritur ordium, seu complicitia peccati, ut est offensa Dei, propositum confitendi, propositum satisfaciendi, & propositum emendandi vitam. Ex Trid. sess. 6. cap. cit.

8. Sed queritur, quotuplex sit contritio?

Resp. Duplex, perfecta, & imperfecta: perfecta, quæ absolute contritionis nomen retinet, est dolor, seu desectio peccati, ut est offensa Dei super omnia summe dilecti, seu, ut est summum, & infinitum bonum super omnia dilectum, cum proposito emendandi vitam; de isto infra cap. 37. Imperfecta verò, quæ attritio dicitur: est dolor, & desectio peccati, ut est offensa Dei, propter timorem Gehennæ, vel amissionis beatitudinis, aut turpitudinem, & faduram peccati; involvens propositum, saltem implicitum, non peccandi cum spe veniæ.

9. Advertendum est, quod dolor contritionis, ut sit dispositio sufficiens ad justificationem, debet esse super omnia alia mala, quæ non sunt peccata mortalia; quatenus est dolendum de offensa Dei magis, quam de quocumque alio malo, quod non est Dei offensa.

10. Sed queritur, an debeat esse super omnia appetitive, vel intensive?

Resp. Non intensive, sed appetitive, quatenus magis detestandum, & fugiendum est peccatum, & malum culpæ, quam malum pœnæ. Ita, qui se disponit ad justificationem, & de peccatis dolet, debet esse in tali animi dispositione, & præparatione, ut si occurreret occasio iterum peccandi mortaliter, potius eligeret quamlibet pœnam, quam mortaliter delinquere; alias, si potius vellent, & paratus foret Deum offendere læthaliter, quam pœnam aliquam subire, jam haberet affectum ad peccatum mortale, & sic non doleret de offensa Dei super omnia; quandoquidem huiusmodi dolor talis non sit, nisi omnem talem affectum excludat.

Dixi non intensive, quia quamvis monendi sint penitens, ut intense doleant, quantum possunt, de peccatis, tamen intensio doloris in tali, vel tanto gradu non videtur absolute necessaria, & esse in præcepto; quinimò videretur res plena scrupulis, quia anxii semper penitentes forent, an dolorem de peccatis elicerent in eo gradu intensioris, in quo sit sufficiens dispositio ad justificationem, vel, an magis intense dolerent de amissione boni temporalis, quam de offensa Dei. Debent itaque dolere super omnia, sic, ut excludatur affectus ad quodcumque mortale, & parati sint, quodcumque aliud malum pœnæ & incommodum subire, quam mortaliter peccare, vide supra cap. 5. num. 5.

11. Queritur, in quo contritio perfecta, & attritio, qua sunt dispositiones ad justificationem, conveniant, & differant?

Resp. In hoc conveniunt: I. Quod utraque versetur circa peccatum detestando illud, ut est offensa Dei. II. Quod utraque excludit voluntatem peccandi. III. Quod utraque sit supernaturalis, non elicitur ex solis viribus naturæ, sed cum auxilio divinæ gratiæ, ut definitur in Trid. sess. 6. can. 3. de justific. IV. Quod utraque sit regulata per fidem divinam, & ex motivo à Deo revelato Ecclesiæ Catholicæ.

In hoc vero differunt: I. Quod contritio est dolor de peccato procedens ex sua natura ex motivo charitatis: ut, quia Deus est infinitum bonum, summè dilectum; attritio vero est dolor de peccato procedens, ex imperfectiori motivo, v. g. ex timore pœnarum Inferni, vel amissionis beatitudinis, aut ex turpitudine peccati. II. Quod contritio est dispositio sufficiens ad justificationem extra Sacramentum penitentiae, in voto tamen Sacramenti, cum proposito nimirum subjiciendi peccata clavibus. Attritio vero se sola non sufficit extra Sacramentum, in re susceptum, cum sit dispositio solum ad justificationem in Sacramento obtinendam, de qua Trid. sess. 14. cap. 4. ubi: *Et quamvis sine Sacramento penitentiae, per se ad justificationem perducere peccatorem nequeat, tamen cum ad Dei gratiam in Sacramento Penitentiae impetrandam disponit.* DD. communiter.

12. Formula actus contritionis: *Mi Deus, & Domine Jesu Christe, qui summum & infinitum bonum es, & te super omnia diligo, super omnia doleo, & me penitet, quod te offenderim; veniam à te spero, & amplius non peccare cum tuo divino auxilio in futurum propono.*

13. Formula verò attritionis : *Ad Deum, & Domine Jesu Christe, quia timeo à te aeterna beatitudine privari, vel panis inferni puniri, ex corde doleo, & mihi super omnia displicet, quod te offenderim: veniam à te spero, & in futurum te auxiliante emendationem propono.* Vide Tambur. *Method. Confess. lib. 2. cap. 2. §. 6.*

14. Nota, quod, cum de attritione dicitur, ut sic dolor de peccatis ob penas inferni, sensus non est, quod quis taliter doleat ob tales penas, ut, si non essent penae, non doleret, nec detestaretur peccata; nam iste dolor esset malus, quia in eo duraret affectus ad culpam. Sed dicitur esse ob penas inferni, in quantum timor penarum inferni, per fidem cognitarum, est occasio detestandi culpam. Et ita eo attritionis actu principaliter culpa detestatur: etsi ista detestatio fiat ex motivo penarum.

15. Quæritur, in quo perfecta contritio formalis, & formalis dilectio Dei super omnia differant?

Resp. In hoc, quod dilectio habet pro objecto quod immediato, & directo Deum ipsum, in quem formaliter, & explicitè tendit. Contritio verò pro objecto quod directo habet peccatum detestandum; nam, qui verè contritus est, culpam ipsam expressè odio habet, ut est offensa Dei: qui verò actum dilectionis Dei elicit, ipsum expressè diligit in objecto tamen formali motivo, & quo conveniunt; nam Deum super omnia amamus, quia est summum bonum propter se amabile, & de peccato dolemus, quia est offensa Dei summi boni. Du-hamel *tom. 3. dissert. 2. de penit. cap. 1. num. 5.*

16. Quæritur, an dolor de peccatis in pa-

nitente, ut sit dispositio sufficiens ad justificationem, debeat esse formalis, & explicitus?

Resp. Dixerunt quidam sufficere a morem Dei super omnia, qui est virtualis detestatio peccatorum, eminenter continens perfectionem doloris: qui enim Deum super omnia diligit, implicitè, & virtualiter detestatur omnia, quae ipsi displicent. Sed nos id negamus cum Florentino, & Trident. ac commun. Theologorum. Florentinum in decreto unionis ait: *primam partem, quasi materialem Sacramenti penitentiae, esse veram contritionem, ad quam pertinet, ut doleat de peccato commisso cum proposito non peccandi de cætero; & Trident. sess. 14. cap. 3. sunt, quasi materia hujus Sacramenti, ipsius penitentis actus, contritio, confessio, & satisfactio.* Quae verba sine ullo fundamento non intelligerentur in sensu proprio, & formali: ergo per se ad valorem, & essentiam Sacramenti pro parte materiali ipsius, in eo, cui post examen, occurrunt memoria peccata commissa, requirunt dolorem formalem; ergo iste determinatè per se exigitur. Quemadmodum ad essentiam, & valorem baptismi, aqua formalis requiritur, etiam si alius liquor haberi possit, qui esset eminentialiter aqua, vel, qui eminenter serviret ad abluendum corpus, ut vinum. Dixi per se, & cum post examen occurrunt memoria peccata commissa: quia, si peccata alicui non occurrant, & statim rapiatur ad martirium, & pro Christi fide mortem sustineat, hoc est virtualis displicentia, contenta in actu dilectionis Dei super omnia. De la Cruz de penit.

17. Quæritur, an sufficiat illa contritio

pro omnibus peccatis, ad memoriam per examen conscientia revocatis, an verò sint necessaria tot contritiones numero distincta, quot sunt peccata, adeout, si hæc sint centum, centum contritiones sint necessaria?

Resp. Quamvis optimum sit dolere particulariter de singulis, unica tamen formalis sufficit respectu omnium; sed debet esse dolor universalis de omnibus, hoc est, dolor de illis propter motivum formale, quod sit omnibus universale, & sub quo omnia comprehendantur. Sic, cum doleo, quod Deum offenderim, quia est summum bonum: vel, quia Deum offendens infernum, & privari cælesti beatitudine promerui, doleo sub motivo, omnibus peccatis communi: quia omnia peccata sunt offensa Dei summe boni, & omnia mortalia cælesti beatitudine privant, & infernum peccanti acquirunt. DD. communiter.

18. Sed quaeritur, accedit Casus, hæc aperiens Confessorio. Pater: in Confessione præterita oblitus sum confiteri duo peccata, sed inculpabiliter; nam diligentiam adhibui, ut omnium recordarer, sed ex decem, quæ commisi, octo dumtaxat memorie occurrerunt, de quibus dolorem particularem habui, de his solùm dolendo: peto, an ab omnibus decem fuerim absolutus?

Resp. Negativè, à nullis absolutionem obtinuiti: non à duobus invincibiliter oblitis, quia de illis nullum dolorem habuisti; nec potes à peccatis absolvi, quæ non retractas, & detestaris; quia circa ea, quæ non detestaris, affectum retines. Nec ab octo confessis, quia Deum veniam non dimidiat; sed mortalia omnia dimittuntur, vel nulla; nam

Masbanus Cancellarius Confessus.

unum sine alio non dimittitur. Si de illis octo sub isto formali motivo doluisses: doleo, quod his Deum summum bonum offenderim: vel, quia per illa gehennam promerui: ab omnibus, etiam oblitis, absolutionem obtinuissem: quia, etsi materialiter explices solùm octo peccata in particulari, dolor tamen formaliter est universalis, quia ratio formalis, sub qua doles, est communis ad omnia peccata mortalia. Verum si de illis octo doleres, cum expressa intentione non dolendi de oblitis, si quæ essent, nec de illis octo doleres super omnia, quamvis ex illo motivo doleres.

10. Sed quid, Petrus commisit duo peccata, unum homicidii, alterum fornicationis, postea, præmissis examine sufficienti, obliviscitur fornicationis, & propterea confitetur solum homicidium, de quo etiam dolet ob turpitudinem particularem ipsius, nimirum, quia est contra pulchritudinem justitiæ, à Deo revelatæ, petitur an ab utroque absolvetur?

Resp. Hoc argumento utuntur plures ad probandum posse Sacramentum Pœnitentiæ esse validum, & informe. Nam, ut ajunt, Petrus de homicidio expressè, & formaliter dolet, & aliunde alterius inculpabiliter obliviscitur, ergo validè confitetur, & absolvitur: ergo Sacramentum est validum, sed gratiam non recipit, quia habet obicem peccati, cujus est oblitus, de quo non habet dolorem virtuales, aut formalem: non formalem, ut certum est, quia de illo non cogitat: nec virtuales, quia nullum habet dolorem, nisi illum, quem habet de homicidio ob imalitiæ particularem ipsius: nullum autem peccatum dimittitur

(D ddd)

abs-

absque aliquo dolore, vel formali, vel virtuali de ipso, ergo Sacramentum est informe, & sine fructu.

20. Sed negamus validè confiteri; quia, ut validè confiteatur, debet dolere de omnibus peccatis commissis aliquo modo, nullo autem modo dolere de peccato fornicationis, cum ratio particularis, propter quam dolet de homicidio, non sit communis fornicationi, quæ non est contra iustitiam, ut homicidium, sed contra castitatem. Itaque, quia dolor, etiam ex motivo formali, est particularis, non destruens omnia mortalia, sed solum ea, quæ sunt contra iustitiam, ad oblitum nec virtualiter extenditur, & idè indirectè ab eo non absolvitur. Nec dolor, quo dolet, est contritio, de qua Trident. loquitur cap. 4. sess. 14. ubi de contritione, quæ est actus penitentis, hæc habet: *hanc contritionem, non solum cessationem à peccato, & vitæ novæ propositum, & inchoationem, sed veteris etiam odium continere: veteris autem odium non continet, si etiam de oblitis non dolet in universali.*

21. Hinc Confessarius totus esse debet in inducendis penitentibus, ut doleant de omnibus peccatis vitæ suæ, specificando, quod etiam doleant de oblitis, & curare, quod doleant ex motivo universali, communi omni peccato.

22. Queritur, *Petrus non habet, nisi duo venialia, ambo confitetur, sed de uno tantum dolet, petitur, an validè absolvetur, & gratiam recipiat?*

Resp. Affirmativè; ratio est, quia dum de uno dolet, jam ponit materiam remotam, & proximam, & totum quod ex parte materiae sufficit ad valorem Sa-

cramenti, & nil habet, ut suppono, quod obstat receptioni gratiæ; alterum veniale, non obstat, quia: sicut potest ipsum non confiteri, ita non tenetur de eo dolere, dum confitetur illud, de quo dolet.

23. Sed quid, si tantum unum veniale confiteatur, & de ipso non doleret?

Resp. Tunc committeret Sacilegium, ob gravem injuriam Sacramenti, quod esset invalidum ex defectu partiali-fentialis, nempe materiae proxima. Idè quoties quis unicum tantum veniale confitetur, de ipso dolere debet, ne materiam insufficientem apponat ad Sacramentum conficiendum.

24. Queritur, *an dolor de peccatis, qui in penitente est dispositio ad justificationem, debet esse naturalis, vel supernaturalis?*

Resp. Supernaturalis: naturalis non sufficit, ut patet ex Decreto Innoc. & habetur ex Trid. sess. 6. canon. 5. & sufficit. cap. 4. ubi definit, *Attritionem, quæ ad Dei gratiam in Sacramento Penitentia impetrandum disponit, donum Dei esse, & Spiritus Sancti impulsum*: sed dolor naturalis de peccatis non est donum Dei, neque Spiritus Sancti impulsus, ergo huiusmodi dolor naturalis non disponit ad Dei gratiam in Sacramento impetrandam: Minor patet, quia donum Dei, & impulsus Spiritus Sancti est quid supernaturalis: dolor autem naturalis supernaturalis non est, ut ex terminis patet. Ratio etiam esse potest, quia juxta commune dictum: dispositio ad formam debet esse in eodem genere, & ordine cum forma, ergo dolor, qui est dispositio ad gratiam satisficientem, quæ est supernaturalis, & ipse esse debet, alius

quæ proportio esset, ut ad ipsam dispo-
neret?

25. Sed unde poterit Confessarius cognoscere, quod dolor in penitente sit supernaturalis?

Resp. Ex eo poterit moraliter colligere, si erit regulatus lumine fidei divinæ, vel conceptus ex motivis, quæ docet fides; quia fides est principium supernaturalitatis, sine qua impossibile est placere Deo, & ad consortium filiorum ejus pervenire, estque humanæ salutis initium: fundamentum, & radix omnis justificationis; ut loquitur Trid. sess. 6. cap. 2. de justis. & D. Thomas 2. 2. q. 16. art. 1. in corp. dixit: prima subjectio Hominis ad Deum est per fidem, secundum illud ad Hebr. 11. sine fide &c. Vid. dicta cap. 14. à num. 9. & cap. 15. num. 4.

26. Sed, unde colliget, quod dolor in penitente sit regulatus lumine fidei?

Resp. Ex eo, quod sit dolor de peccatis ex motivo aliquo supernaturali à Deo Ecclesiæ Catholicæ revelato. Cui Deus revelavit peccatum esse offensam Dei summi boni super omnia dilecti: propter peccata Homines celesti beatitudine privari: & pœnis Inferni puniri. Ideò, qui dolet se offendisse Deum, quia est summum bonum propter se infinite amabile, & summè dilectum: vel, quia timet ab ipso pœnis inferni puniri, aut celesti beatitudine privari, dolet dolore fidei Divinæ regulato, quatenus dolet ex motivo, non humano, sed supernaturali, hoc est, ad Deo revelato Ecclesiæ, & fidei divinæ cognito.

27. Sed quaeritur, an sufficiat si doleam, me offendisse Deum, quia timeo puniri ab ipso malis temporalibus, ut infirmitate, peste, fame, bello, &c.

Resp. Plures apud Cardenas differ. 2. cap. 5. art. 2. dixerunt, attritionem, seu dolorem de peccatis, conceptum ex timore pœnarum temporalium, quæ à Deo, tamquam à delictorum vindice, infliguntur in pœnam peccati, sufficienter disponere ad impetrandam Dei gratiam in Pœnitentiæ Sacramento. Apud quem alii negant. Et cum istis dicendum, dolorem de peccatis ob timorem pœnæ temporalis non sufficere; ratio est, quia non est regulatus lumine fidei, nec ex motivo supernaturali; nam fides divina non docet peccatoribus imminere mala temporalia, sed æterna, & pœnas inferni. Quas nobis sæpissime proposuit Deus in Scriptura, ut earum consideratione illas timeremus, & illo timore concussi applicaremus media, quibus eas vitarem, dolendo de peccatis commissis, & abstinendo ab eis in futurum.

28. Opinionem oppositam non esse practicè probabilem, &, dum asserit esse licitum confiteri advertenter cum ea attritione, contineri sub damnatione ab Innoc. edita contra primam propositionem, ibid. Cardenas tradit: quod ex his concluditur. Illa opinio subjacet illi damnationi, quæ versatur circa valorem Sacramenti, & est minus tuta, sed opinio, quod talis attritio sufficiat, versatur circa valorem Sacramenti, & est minus tuta; nam, si coram Deo non est vera, Sacramentum frustratur, ergo.

Contritio itaque, sive attritio, supernaturalis esse debet, non modò ex parte principii effectivi, auxilii nimirum divini, juxta Trid. sess. 6. can. 3. de justis. Verum etiam ex parte objecti, seu motivi

(Dddd) 2

for-

formalis supernaturaliter, seu per fidem divinam cogniti.

29. Sed quaritur, an attritio, concepta ex consideratione turpitudinis peccati, sit sufficiens dispositio ad justificationem in Sacramento?

Resp. Distinguas duplicem turpitudinem in peccato, unam naturaliter cognitam: ut est turpitudine vilitatis, & indignitatis apud homines, quæ est in furto; & turpitudine immunditiei in peccato carnis, & inhumanitatis in homicidio, &c. & aliam supernaturaliter cognitam, seu per fidem, & à Deo Ecclesiæ revelatam: ut est turpitudine peccati opposita alicui divinæ perfectioni (quæ non sit bonitas, quia hæc est motivum contritionis perfectæ) ut turpitudine inobediendiæ, ingratiitudinis, irreverentiæ, & offensiæ, contra Deum, finem supernaturalem; vel alicui virtuti morali per legem divinam, & à Deo Legislatore supernaturali præcepta, & revelata: ut turpitudine contra iustitiam in furto, & contra castitatem in fornicatione, &c. Dolor, ob turpitudinem peccati, primo modo considerata, insufficientis est, quia naturalis; ille vero conceptus ex consideratione turpitudinis, secundo modo inspectæ, optimè sufficit, quia supernaturalis, ex motivo, per fidem noto, à Deo Ecclesiæ Catholicæ revelato. Hinc, si doleas te Deum offendisse, quia tuis peccatis inobediens fuisti ejus mandatis; quia eum Legislatorem offendisti, cum proposito cavendi in posterum à peccatis omnibus, cum spe veniæ, dispositus es, per attritionem supernaturalem, si cætera non desint, ut in Sacramento Pœnitentiæ justificeris. *Mastr. disp. 21. art.*

2. quæst. 2. num. 41. Felix examina- num. 3068. cum Brancato, & aliis. Sed dolorem de peccatis sub motivo universalis concipere debes.

30. Quaritur, Pœnitens bona fide confitetur, existimans se habere dolorem de peccatis, quem revera non habet, petitur, an validè & effectum Sacramenti recipiat?

Resp. Negativè, & Confessio est nulla; nam Sacramentum non fit sine dolore peccatorum. Si Confessarius loco verborum ego te absolvo, profertur ista, ego te judico, putans per ea à peccatis absolvere, revera non absolvet; sicut Sacerdos consecrans aquam, putans esse vinum, non consecraret: non alia ratione, nisi, quia materia, & forma Sacramentorum non dependent à nostro iudicio, sed à Christi determinatione, ergo, qui aliis utitur, quàm à Christo institutis, Sacramenta non conficit; ergo, quia dolor ex Tris. est pars materialis Sacramenti Pœnitentiæ, si ipse revera non ponatur, nec Sacramentum fit. Quod bona fide accesserit, probat tantum, quod accedendo non peccaverit: sed Confessionem debet repetere.

31. Sed quid, si cognoscat se esse inculpatum attritum?

Resp. Si cætera non desint, & in re confiteatur, justificatur; ratio est, quia Trid. cit. non distinguit inter attritionem cognitam, & non cognitam, sed statuit attritionem esse dispositionem ad impetrandam gratiam in Sacramento. *Gobat. tr. de cas. 4. num. 50.* Intellige semper de attritione ex motivo supernaturali.

32. Sed quid censendum de illo, qui dicit, doleo ex animo, quod non doleam, sicut deberem?

Resp.

Resp. Vel talis vult indicare se carere vera detestatione, & displicentia peccatorum, vel solum se de his quidem criminibus dolere, sed non cum vehementi affectu, ut vult; in primo sensu loquens, veniam delictorum non obtinet, quamvis confiteatur: quoniam hæc non acquiritur per dolorem opratum, nec per negationem doloris, sed per re ipsa existentem dolorem de criminibus: loquens verò in secundo sensu veniam obtinere potest; nam ille reverà doleret, & sufficienter dispositus ad justificationem censeatur, si ita de omnibus peccatis efficaciter doleat, ut excludat affectum ad omne peccatum.

33. Nota, quòd, ut contritio sit materia Sacramenti Pœnitentiæ, debet esse sensibilis, quia quodlibet Sacramentum est signum sensibile quoad materiam, & quoad formam: sensibilis autem dicitur contritio, consistens in actu interno voluntatis, si conjungatur cum aliquo actu externo virtutis pœnitentiæ, ut sunt gemitus, lachryma, percussio pectoris, Confessio vocalis, &c. Per aliquem ex his actibus contritio reddita sensui subiecta, fit materia Sacramenti.

34. Quæritur, an dolor de peccatis, ut sit dispositio ad justificationem in Sacramento debeat elici ex intentione confitendi, & Confessio fieri in virtute illius doloris?

Resp. Affirmativè; nam tutior opinio est, quòd dolor antecedens Confessionem, ad Confessionem referatur, aliàs non apparet, quomodo dolor, & Confessio in ordine ad Sacramentum, etiam moraliter, conjungantur. Opinio id negans exponit Sacramentum frustrationi; nam, si coram Deo vera non ef-

set, Sacramentum esset nullum, juxta dicta cap. 1.

35. Sed quæritur, quando censeatur Confessio fieri in virtute doloris antecedentis?

Resp. Regulariter id contingit, cum quis recogitat peccata sua, in ordine ad confitendum illa, & de illis dolet.

36. Sed quæritur, an qui uno, vel duobus diebus ante Confessionem recogitat peccata sua, & de iis dolet in ordine ad confitendum, si postea non eliciat actum doloris, validè confiteatur?

Resp. Tamburinus dixit, dolorem per quatuor, aut quinque dies antea conceptum, sufficere ad valorem, & fructum Confessionis. Leander validam esse Confessionem, etiam si longissimo tempore dolor antecedat: dummodò, postquam semel habitus est, nec expressè, nec implicite retractetur; quia tunc virtualiter perseverat, & moraliter conjungitur cum sequenti Confessione.

Sed eos nimis laxè loqui, non est dubium, nam non apparet, in quo dolor ille virtualiter permaneat. Virtualis permanentia alicujus actus tunc præsumitur durare, cum dantur aliqui effectus, qui processerunt ab illo actu; patet exemplo: in sendo dignitatem consequi à Pontifice: hæc intentio perseverat virtualiter in itinere, quod ad Curiam suscipio, in allocutione cum Ministris Papæ, & in præparatione aliorum, ad eum finem conducentium; quia hi omnes sunt effectus illius intentionis. Nullus autem datur effectus, qui, intermedio illo tempore, procedat ab eo dolore, cum tali intentione habito, & in quo virtualiter dicatur permanere; quinimò propter diuturnam temporis

(Dddd) 3 distan-

distantiam, videtur quòd dolor non possit influere in Confessionem faciendam, & quòd hæc potius sit historica narratio, quàm accusatio dolorosa, & Sacramentalis. Idèd præfatorum opiniones, admittentium dolorem cum ea temporis distantia, videntur exponere Sacramentum periculo nullitatis, & comprehendendi sub damnatione primæ propositionis ab Innoc. reprobare, propterea sunt relinquendæ; & dicendum quòd dolor habitus vel immediatè ante Confessionem, vel ad summum die antecedenti, cum relatione ad Confessionem. (si hæc in virtute illius procedat) vel in ipso actu Confessionis, sit dispositio sufficiens ad justificationem; teneas semper tutiora: Vide *Campion p. part. cap. 13. à num. 3.*

37. Quæritur, *an dum quis de novo confitetur peccata, jam ritè confessa, debeat de his iterum dolere?*

Resp. Affirmativè, quidquid alii dixerint; nam alias validè non absolveretur, ex defectu partis essentialis, requisitæ ad valorem Sacramenti, & exponeret Sacramentum periculo frustrationis, & nullitatis, in casu, nimirum, quòd opinio negans requiri novum dolorem, non esset vera apud Deum. Quare nostra, ut potè tutior, est sequenda: & instruendi sunt pœnitentes, ut novum dolorem eliciant; & quòd damnatio Innoc. de qua *cap. 1.* non solum comprehendit opinionem, quæ dicit, dum agitur de valore Sacramentorum, licere in administratione sequi minus probabilem, relicta probabiliori, & tutiori, sed eam etiam, quæ asserit, id licere in receptione; ratio est,

quia tota ratio damnationis in eo stat, quòd dicatur licitum esse exponere Sacramentum nullitati, sed hæc nullitas æquè haberi potest ex parte recipientis invalidè, ac invalidè ministrantis, ergo, &c. *Cardenas cit. cap. 4.*

38. Quæritur etiam, *an dolor debet precedere confessionem, an sufficiat, quòd procedat absolutionem?*

Resp. Lis est sub Judice: hinc inde sunt DD. Sed in praxi consulendum, dolorem debere precedere confessionem, id enim est tutius, & semper tutiorum essentialibus Sacramentorum sunt sequenda. *Quilici Confess. mand. fundament. oper. num. 12.* Et sequitur, ex quo inter conditiones bonæ confessionis una sit quòd sit lachrymabilis, hoc est, dolorosa, & non pura historica narratio: non videtur autem, quòd possit dolorosa esse, nisi à dolore informetur, vel fiat in virtute doloris præhabiti.

39. Quæritur, *an præceptum contritionis perfecta obliget per se in articulo mortis?*

Resp. Affirmativè; quamvis etiam habeatur copia Confessarii, & quis confiteatur: non, quòd attritio non sit sufficiens cum Sacramento, etiam pro rone ad gratiam recipiendam, sed, ut Deus super Omnia ametur, dolendo, etiam de offensa ipsi facta, ut est summum bonum: & alii possibiles defectus, potentes Sacramentum reddere invalidum, si fortitales inadvertenter, vel occultè intervenissent, suppleantur per contritionem, ita quis suam salutem assecuret. *Gobst. tract. 6. num. 138. cas. 7. Illung. tract. 3. num. 72. vide supra cap. 1. num. 12.*